

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

7/1809

SAYI : B.02.0.001/01-4253
KONU : 7/1809-4256 esas sayılı
yazılı soru önergesi

12/02/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 10.01.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-4241 sayılı yazınız.

Adıyaman Milletvekili Sayın Mahmut GÖKSU tarafından tevcih edilen 7/1809-4256 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığı'nın 09.02.2004 tarih ve BDDK.2004.01.KİK.1-1635 sayılı yazısı ilişiktir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr.Abdülatif ŞENER
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER :

EK-1: BDDK Başkanlığı'nın 09.02.2004 tarih ve
1635 sayılı yazısı (7 sayfa)

DAĞITIM

Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
(Kurul İşleri ve Kararlar Dairesi)

SAYI : BDDK.2004.01.RİK.1-1635

KONU : Soru önergeleri

09 SUBAT 2004

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Doç.Dr. Abdüllatif ŞENER)

İLGİ: 20.01.2004 tarih ve B.02.0.001/(01)3987 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İlgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekinde gönderilen Adıyaman Milletvekili Mahmut GÖKSU'nun 7/1809-4256 sayılı soru önergesinde Kurumumuz ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu ilgilendiren hususlarla ilgili cevaplar aşağıda sunulmaktadır.

1) 28.03.1928 tarihinde kurulan ve 1984 yılından bu yana Uzan Grubunun sermayedarlığı altında faaliyetlerine devam eden T. İmar Bankası T.A.Ş (Banka)'nin bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni, Bankanın yükümlülüklerini vadesinde yerine getirememesi, alınması istenen tedbirleri almaması, faaliyetine devamının mevduat sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arz etmesi nedenleriyle Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun (Kurul) 03.07.2003 tarih ve 1085 sayılı kararı ile 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası hükmü uyarınca kaldırılmış ve Bankalar Kanununun 16 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrası hükmü gereği, Bankanın yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (Fon) intikal etmiştir.

2) Bankalar hakkında yapılan değerlendirmelerde, Kurul Kararının alındığı tarihe kadar yerinde denetim ve uzaktan gözetim sonuçları, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması ve bankaların kendi özel durumları da dikkate alınmak suretiyle kamuya en az maliyetli olacak şekilde işlem tesis edilmesi, işlemler tesis edilirken bankacılık sistemine duyulan güvenin zedelenmemesi gibi unsurların bir bütün olarak göz önünde bulundurulması zaruret arz etmektedir.

Mali durumu bozulan ve faaliyetlerinin devamı mevduat sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arz eden bankalar hakkında alınabilecek tedbirler Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkraları ile belirlenmiştir. Söz konusu hükümler çerçevesinde iki temel alternatif mevcuttur.

Bu alternatiflerden biri, bankanın temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin Fona devredilmesidir. Bu alternatifte, ya Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası tek başına uygulanacak ya da (3) ve (4) numaralı fıkraları birlikte uygulanacaktır. Her iki halde de, 14 üncü maddenin (3) veya (4) numaralı fıkralarına göre bankanın temettü hariç ortaklık hakları ile, yönetim ve denetimi Fona devredilecek, dolayısıyla bankanın bilanço içi ve dışı tüm yükümlülükleri üstlenilecektir.

İkinci alternatif ise bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme yetkisinin Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca kaldırılmasıdır. Bu durumda, bankanın yönetim ve denetimi Bankalar Kanununun 16 ncı maddesi kapsamında Fona intikal etmekte, Fon birinci alternatifteki gibi bankanın tüm yükümlülüklerini üstlenmek yerine yalnızca sigortaya tabi tasarruf mevduatını hak sahiplerine ödemekte, bu ödemeler karşılığında bankanın iflasını istemekte ve tasfiye işlemlerini yürütmektedir.

Kurulun Banka hakkındaki 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası ve 16 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasının uygulanması yönündeki kararında, Bankaca yapılan raporlamalarda yer alan aktif-pasif hesapların yapısı ve dağılımı, bilanço dışı yükümlülüklerin kompozisyonu, sistemin güven ve istikrarına etkisi, tasarruf sahiplerinin hakları gibi kriterler göz önünde bulundurulmuş ve o dönemde mevcut veriler ışığında, aktif büyüklüğünün yaklaşık %80'inin Bankanın hakim sermayedarına doğrudan ve dolaylı olarak kullandırıldığı, bilanço dışı yükümlülüklerinin ise hemen hemen tamamının aynı Gruba ilişkin olarak üstlenildiği de dikkate alınarak soruna daha kısa sürede çözüm bulunmasını sağlayacağı ve kamuya en az maliyetli olacağı sonucuna varılan işlem tesis edilmiştir.

3-4) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (6) numaralı fıkrasının (a) bendi "Sigortaya tabi olacak tasarruf mevduatının kapsamı, tutarı, sigorta priminin tarifesini ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususlar Kurulca belirlenir. Mevduat kabul eden bütün bankalar, kabul ettikleri tasarruf mevduatını bu kapsam ve şartlar dahilinde sigorta ettirmek zorundadır" hükmünü amirdir.

Diğer taraftan, anılan Kanunun geçici 1 inci maddesinin (c) bendi "Kurumun faaliyete başlayacağı tarihe kadar, bu Kanunla Kuruma veya Kurula verilen görev ve yetkiler, ilgisine göre, mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununda belirtilen Bakanlar Kurulu, Bakan, Hazine Müsteşarlığı ile bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları, Merkez Bankası ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılmaya devam olunur" hükmünü amirdir.

Bu çerçevede, 01.06.2000 tarih ve 2000/682 sayılı Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primler Hakkında Bakanlar Kurulu Kararının 3 üncü maddesi ile sigortaya tabi tasarruf mevduatının tutarı 31.12.2000 tarihine kadar uygulanmak üzere 100 milyar Türk Lirası, 01.01.2001 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 50 milyar Türk Lirası olarak belirlenmiştir.

Ancak, 2000 yılının Kasım ayında mali sistemde yaşanan dalgalanmalar nedeniyle, Hükümet 6 Aralık 2000 tarihinde tasarruf sahiplerinin ve diğer kreditorlerin Türkiye'deki mevduat bankalarından olan alacaklarına ilişkin geçici bir tam garanti duyurusunda bulunmuştur. Bu kapsamda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu söz konusu garantinin uygulaması ile ilgili olarak 15.01.2001 tarihinde 151 sayılı kararı almıştır.

Bu karar ile garantinin, Bankalar Kanununun Kurul ve Fona verdiği yetkiler çerçevesinde, Bankalar Kanununun ilgili maddelerinin ihlal edilmesi sonucunda ilgili bankaların hisselerinin Fon tarafından devir alınması halinde uygulanacağı, tam garanti uygulamasına ihtiyaç duyulduğu sürece devam edileceği ve kamuoyuna önceden haber verilmesi suretiyle kaldırılacağı ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, 03.07.2003 tarih ve 25157 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.07.2003 tarih ve 1083 sayılı Kurul kararında, Bakanlar Kurulunca 31.05.2000 tarihinde kararlaştırılan 2000/682 sayılı Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primler Hakkında Kararın 1 inci maddesinde tanımlanan

hesapların anapara ve faiz tutarları toplamının, 03.07.2003 tarihinden itibaren uygulanmak üzere tamamının, 05.07.2004 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 50 milyar Türk Lirasına kadar olan kısmının sigorta kapsamında olduğu kabul edilmiştir.

Konu ile ilgili olarak, söz konusu Resmi Gazete’de yayımlanan 1084 sayılı Kurul kararı ile ise, ilgili bankaların hisselerinin Fon tarafından devir alınması halinde işlerlik kazanan, kayıtlı bilanço dışı yükümlülükler de dahil olmak üzere Türkiye’de kurulmuş mevduat bankalarının ve bu bankaların bilançolarında hesapları konsolide edilen yurt dışı şubelerinin yükümlülüklerinin tamamının garanti kapsamında olması uygulamasının 05.07.2004 tarihinden geçerli olmak üzere kaldırılmasına karar verilmiştir.

Ayrıca, 4389 sayılı Bankalar Kanununun yukarıda yer verilen 15 inci maddesinin (6) numaralı fıkrasının (a) bendi ile tanınan yetkiye istinaden Kurul, 31.10.2003 tarih ve 1143 sayılı kararı ile “Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primlere İlişkin Esaslar”ı belirlemiştir.

Söz konusu karar ile Türkiye’de faaliyet gösteren ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların, yurt içi şubelerinde gerçek kişiler tarafından açılmış olan Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz altın depo ve döviz tevdiat hesaplarının anapara ve faiz tutarları toplamının 03.07.2003 tarihinden geçerli olmak üzere tamamının, 05.07.2004 tarihinden itibaren ise 50 milyar Türk Lirasına kadar olan kısmının mevduat sigortası kapsamında bulunduğu hükme bağlanmıştır.

5) Bilindiği üzere, 12.06.2003 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Çukurova Elektrik A.Ş. ve Kepez Elektrik T.A.Ş. firmalarının imtiyaz sözleşmeleri iptal edilmiş ve işletilen tesislere el konmuştur. T. İmar Bankası T.A.Ş.’nin bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme yetkisi ise 03.07.2003 tarih ve 1085 sayılı Kurul Kararı ile kaldırılmıştır. Türkiye’de faaliyet gösteren ve mevduat kabulüne yetkili bulunan bankaların, yurt içi şubelerinde gerçek kişiler (yerli ve/veya yabancı) tarafından açılmış olan Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğine haiz altın depo ve döviz tevdiat hesapları sigorta kapsamında olup, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde kurulu olan ve anılan ülke mevzuatı çerçevesinde faaliyette bulunan ayrı bir tüzel kişiliğe sahip İmar Bank Off-Shore Ltd.’de bulunan mevduat sigorta kapsamında bulunmamaktadır.

4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası ile 5021 sayılı Kanuna istinaden alınan 2003/6668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında, Kurulun Bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme iznini kaldırdığı tarihten geriye doğru bir ay içinde (3/6/2003 tarihi dahil), kıyı bankalarındaki hesapları Fonca sağlanan mevduat güvencesi kapsamına almak amacına matuf olarak Bankanın yurt içi kayıtlarına muhabir bankaca karşılığı nakden veya Bankanın dışındaki bir başka banka aracılığıyla ödenmeksizin aktarıldığı tespit edilen hesapların Kanunun 15 ve 16 ncı maddeleri uyarınca sigorta kapsamındaki tasarruf mevduatı olarak kabul edilmeyeceği ve bu hesaplara ilişkin Fon tarafından herhangi bir ödeme yapılmayacağı hükmü yer almaktadır.

Bankalar yeminli murakıplarınca Banka nezdinde yapılan incelemeler sonucunda hazırlanan 04.08.2003 tarihli raporda, muhtelif tarihlerde Kurumumuzca Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında Bankaya; İmar Off-Shore Ltd.’ne (İmar Off-Shore) ilave depo yapılmaması, mevcut depoların tasfiye edilmesi, İmar Off-Shore mevduatının T. İmar Bankası T.A.Ş. mevduatına dönüştürülmemesi ve bu yolla Banka yükümlülüklerinin artırılmamasına ilişkin verilen talimatlarımıza aykırı olarak 12.06.2003-04.07.2003 tarihleri arasında 616.442.872.792.370 TL, 17.571.533,27 Amerikan Doları, 9.377.421,85 Euro tutarında mevduatın nakit hareketi olmaksızın Banka yükümlülüğüne dönüştürüldüğü

tespitlerine yer verilmiş, bahse konu işlemlere ilişkin olarak Banka ortak ve eski yöneticileri hakkında 07.08.2003 tarih ve 9402 sayılı yazımızla Şişli Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.

T.İmar Bankası T.A.Ş. nezdinde 03.06.2003 tarihinden sonra off shore havalesi açılan tüm hesapların karşılığının olmadığına saptanması nedeniyle, bu kaynak ile açılan ve yukarıda belirtilen hesapların sigorta kapsamında bulunmaması nedeniyle Fon tarafından ödenmesi söz konusu değildir.

6-7) 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca bankalarca müşteri adına Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) işlemleri yapılması hususunda bankaları yetkilendirme, yetkilerini iptal etme, bu işlemleri izleme ve denetleme konularında görevli ve yetkili otorite Sermaye Piyasası Kuruludur (SPK). Bankanın izinsiz ve/veya karşılıksız DİBS işlemleri yaptığına dair gerek SPK gerekse görev ve yetki alanları çerçevesinde bankalarda denetim yetkisini haiz diğer kurum ve kuruluşlardan, Bankanın yönetim ve denetiminin Fona intikal ettiği tarihe kadar Kurumumuza ulaşmış bir bilgi veya ihbar bulunmamaktadır. SPK tarafından bu konuda 1990 yılında Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığına bilgi verildiği belirtilmekteyse de dosyalarımızın tetkikinden bu minvalde bir yazının kayıtlarımızda bulunmadığı anlaşılmıştır. Bununla beraber, anılan Kanunun 22 nci maddesinin (g) fıkrasında "Sermaye Piyasasını ilgilendiren her türlü iletişim araçları ile yapılan yayın, duyuru ve reklamları izlemek ve bunlardan yanıltıcı olduğu tespit edilenleri yasaklamak ve gereği yapılmak üzere ilgili kuruluşlara bildirmek" hususu da SPK'nın görevleri arasında sayılmaktadır ve Bankanın bu konudaki ilan ve reklamlarına ilişkin olarak SPK'ca bir tedbir uygulanmamış ve Kurumumuza bu hususta herhangi bir bildirimde bulunulmamıştır.

Bilindiği üzere, T.İmar Bankası T.A.Ş.'nin bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin 03.07.2003 tarihi itibarıyla, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin 3 numaralı fıkrasına istinaden kaldırılması ve Bankanın yönetim ve denetiminin anılan Kanunun 16 ncı maddesinin 1 numaralı fıkrası uyarınca Fona intikali sonrasında, Banka nezdinde yapılan incelemelerde karşılaşılan olayların, yapılan yolsuzlukların ve mevzuata aykırılıkların ayrıntılı olarak anlatıldığı bir rapor Kurumumuzca düzenlenerek kamuoyu ile paylaşılmıştır. Raporda da değinildiği üzere, Bankanın DİBS alım satım işlemleri yapma yetkisi Sermaye Piyasası Kurulu tarafından 25.10.1990 tarihinde iptal edilmiştir.

Diğer taraftan, Bankalar Yeminli Murakıpları tarafından yapılan incelemeler sırasında konu ile ilgili olarak İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB)'nden alınan bilgilere göre, Bankanın 2001 yılı 12 ncı ayından itibaren müşterileri ile DİBS alım-satım işlemleri yaparak bunları tescil ettirmek amacıyla İMKB'ye bildirdiği, ancak müşterilerle yapılan DİBS alım-satım işlemlerine yoğun olarak 21.10.2002 tarihinden itibaren başladığı tespit edilmiştir. Bankanın yönetim ve denetiminin Fona intikalinden sonra Banka nezdinde yapılan incelemelerde, şubeler tarafından, Hazine Bonosu ve Devlet Tahvili almış olan müşterilerin ibraz ettikleri makbuzlar ve şubelerde adiyen tutulan kayıtlardan yararlanılmak suretiyle oluşturulan ve ibraz edilen listelere göre, 30.07.2003 tarihi itibarıyla ödemesi yapılmamış 728 trilyon TL tutarında DİBS satışı yapılmış olduğu tespit edilmiştir.

8) Türkiye'de bankacılık sektörünü düzenleme ve denetleme görevi 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna verilmiştir. Ayrıca, kendi alanları ile ilgili olarak SPK ve T.C. Merkez Bankasının da bankalara ilişkin düzenleme ve denetleme yapma yetkisi bulunmaktadır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK) bankaların yerinde denetiminden sorumlu birimi olan Bankalar Yeminli Murakıpları, Bankalar Kanununun 5 inci maddesi uyarınca, bu Kanun ile diğer kanunların bankalarla ilgili hükümlerinin uygulanmasının ve her türlü bankacılık işlemlerinin denetimi, bankaların varlıkları, alacakları, özkaynakları, borçları, kâr ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve mali bünyeyi etkileyen diğer tüm hususların tespit ve tahlili görevini bankalarda yerinde denetim yapmak suretiyle yerine getirmektedir. Bankalar Yeminli Murakıpları, bağlı oldukları Kurul Başkanlığı tarafından hazırlanan inceleme programları dahilinde bankaları bu kapsamda periyodik olarak yerinde denetlemektedirler. Bankalar Yeminli Murakıpları bu görevlerini yerine getirirken bankalar tarafından kendilerine ibraz edilen mali tablolar ve diğer belgeler üzerinden hareket etmektedirler. Ayrıca, BDDK tarafından bankaların, çeşitli dönemler halinde raporlar göndermesi sağlanarak mali bünyeleri ve faaliyetleri uzaktan izlenmektedir. T. İmar Bankası T.A.Ş. nezdinde tespit edilen usulsüzlüklerin mali tablolara büyük ölçüde yansıtılmadığı, Bankanın mevduat kabul etme ve bankacılık işlemleri yapma izninin 03.07.2003 tarihinde kaldırılması sonrasında Bankalar Yeminli Murakıpları tarafından gerçekleştirilen incelemelerde tespit edilmiş ve çeşitli tarihlerde düzenlenen raporlara konu edilmiştir. Banka tarafından düzenlenerek Bankalar Yeminli Murakıplarına incelenmek üzere ibraz edilen, uzaktan gözetim kapsamında BDDK'ya gönderilen ve ilan yoluyla kamuya açıklanan mali tablolarda yer alan bilgilerin gerçeği yansıtmamasının (gerçek mevduat tutarının ve açığa satılan Hazine Bonosu ve Devlet Tahvili işlemlerinin önemli kısmının mali tablolarda yer almaması gibi) Bankada yapılan usulsüzlüklerin tespitini güçleştirici etki yapacağı dikkate alınması gereken bir husustur. Bankanın gerçekleştirdiği dolandırıcılık ve sahtekarlık işlemleri sistemli bir şekilde planlanıp icra edilmiş, Türkiye'de bugüne kadar karşılaşılmayan, gerek yerinde denetimlerde gerekse Kuruma doğrudan sunulan bilgi ve belgeler üzerinden tespiti mümkün olmayan organize suçlardır.

Bankanın yetkisinin iptal edildiği tarihe kadar gerek Kurumumuz gerekse de bağımsız denetim şirketlerince yapılan denetimlerde Bankanın çifte kayıt tuttuğuna dair bir tespit bulunmamaktadır. Banka yetkililerinin, Kurumumuz talimatlarına ve yasalara aykırı olarak, süreklilik arz eden ve organize bir şekilde gerçekleştirdikleri bu tür işlemlerin tespit edilmesi ancak ihbarlar ile mümkün olmaktadır. Görev ve yetki alanları çerçevesinde bankalarda denetim yetkisini haiz diğer kamu kurumlarının da bu yönde bir tespiti bulunmadığı gibi, konuya ilişkin olarak Kurumumuza iletilmiş herhangi bir ihbar da söz konusu olmamıştır. Bankada gerçekleştirilen usulsüz işlemler ancak Bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat toplama yetkisinin kaldırılmasından sonra yapılan incelemelerde ortaya çıkarılmış ve sorumluluğu tespit edilen Banka ortak ve eski yöneticileri hakkında muhtelif tarihlerde suç duyurularında bulunulmuş, ayrıca, düzenlenen raporlar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına intikal ettirilmiştir.

9) T. İmar Bankası T.A.Ş.'nin devlete getireceği yük; ödenecek tasarruf mevduatı ile ticari kuruluşlar ve diğer kuruluşlar mevduatı toplamının 03.07.2003 tarihine kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte yaklaşık 8 katrilyon TL'dir.

Konu ile ilgili olarak, 4389 sayılı Bankalar Kanunu, 4969 ve 5021 sayılı Kanunlar kapsamında Fon tarafından yürütülen çalışmalar çerçevesinde:

1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile 4389 sayılı Bankalar Kanunu uyarınca banka tarafından yetkili mercilere beyan edilen sigortaya tâbi tasarruf mevduatı tutarı ile Fon tarafından tespit edilen tasarruf mevduatı tutarı arasındaki farkın tekabül ettiği rakam 7.730.973 milyar TL olarak belirlenmiştir.

Bankalar Kanununun 16 ncı maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca Fon, izni kaldırılmış T. İmar Bankası T.A.Ş.'nin gerçek ve tüzel kişi ortakları ile eski yöneticilerinin mal, hak ve alacaklarına ihtiyati tedbir konulmasını yetkili ve görevli Mahkemeden talep etmiş olup, Ankara 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 04.07.2003 tarih ve 2003/828 D.ış 2003/827 D.ış sayılı dosyaları ile ilgili banka hakim ortakları ile yöneticileri hakkında Bankalar Kanununun 16 ncı maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince alacaklıların haklarının korunması ve tespit edilecek zararların asgariye indirilmesi ve sorumluların mal kaçırmalarını engellemek amacı ile mal varlıkları ve her türlü alacakları üzerine bunların aynı ve şahsi haklarla (haciz, ipotek vs. gibi) sınırlandırılmaması, üçüncü kişilere devir ve temlikinin önlenmesi için ihtiyati tedbir konulmasına karar verilmiştir.

Ankara 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin kararları Ankara İcra Daireleri vasıtası ile infaz edilmiş ve kamu kurumlarına, tapu sicil müdürlüklerine, trafik tescil müdürlüklerine, bankalara ve sair ilgili yerlere müzekkereler çıkarılarak tedbir kararlarının gereğinin yerine getirilmesi talep edilmiştir.

Ayrıca, T. İmar Bankası T.A.Ş. tarafından yetkili mercilere beyan edilen sigortaya tâbi tasarruf mevduatı tutarı ile Fon tarafından tespit edilen tasarruf mevduatı tutarı arasında fark bulunduğu tespit edilmesi üzerine Fon tarafından 4969 sayılı yasada yer alan tedbirlerin alınması için Şişli Sulh Ceza Mahkemelerine müracaat edilmiş ve anılan kanunun geçici 2 ncı maddesinin (2) numaralı fıkrası hükmü gereğince Şişli 2. Sulh Ceza Mahkemesinin muhtelif kararları ile;

-Bankanın yöneticileri, hakim ortakları, görevden ayrılan imzaya yetkili yöneticileri ve Tavşanoğlu Hukuk Bürosu Yetkililerinden oluşan toplam 119 gerçek ve tüzel kişi ile bunlar adına hareket eden eş ve çocukları toplam 110 kişi ve Bankada görev yapmış olan 3 kişi hakkında,

-Doğrudan veya dolaylı olarak Banka hakim ortak ve yöneticilerine ait olduğu ve/veya onlar adına hareket ettiği belirlenen 179 şirket hakkında,

-Bankanın hakim ortak ve yöneticilerine ait olduğu ve/veya onlar adına hareket ettiği belirlenen şirketlerin hakim ortağı ve/veya pay sahibi 16 gerçek kişi ile doğrudan veya dolaylı olarak T. İmar Bankası T.A.Ş. hakim ortak ve yöneticilerine ait olduğu ve/veya onlar adına hareket ettiği belirlenen, İstanbul ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Gürcistan, Azerbaycan, Kazakistan, Ürdün merkezli 21 şirket hakkında,

-Bankanın hakim ortak ve yöneticileri ile birlikte hareket ettiği belirlenen 48 gerçek kişi hakkında,

-Ayrıca, Şişli 1. ve 2. Sulh Ceza Mahkemelerinin kararları ile çeşitli gerçek ve tüzel kişiler hakkında

tedbir kararları alınmıştır.

Söz konusu kararlar Şişli İcra Daireleri vasıtası ile infaz edilmiş ve kamu kurumlarına, tapu sicil müdürlüklerine, trafik tescil müdürlüklerine, bankalara ve sair ilgili yerlere müzekkereler çıkarılarak tedbir kararlarının gereğinin yerine getirilmesi talep edilmiştir.

Yukarıdaki tedbir kararlarına ek olarak, Şişli 4. Asliye Ceza Mahkemesinin kararları ile Bankanın hakim ortak ve yöneticilerine ait olduğu belirlenen, Frequency, Air Waves, Be Mine, Top-Cat, Air Waves-b isimli yatlar üzerine tedbir konulmasına karar verilmiştir.

Fon Yönetim Kurulunun 24.12.2003 tarih ve 673 sayılı kararı ile, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile 4389 sayılı Bankalar Kanunu uyarınca banka tarafından yetkili mercilere beyan edilen sigortaya tabi tasarruf mevduatı tutarı ile Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu tarafından tespit edilen tasarruf mevduatı tutarı arasındaki farkın, konuyla ilgili olarak hazırlanan Bankalar Yeminli Murakıpları raporları, T. İmar Bankası T.A.Ş. Genel Müdürlüğü ve Fonun elindeki bilgi, belge ve rakamlar çerçevesinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmesine karar verilmesinin akabinde 6183 sayılı Kanun kapsamında ilgililer hakkında takip başlatılmıştır.

Aynı karar çerçevesinde, 09.01.2004 itibariyle hakkında tedbir kararı alınan ilgililer aleyhine Fon tarafından 4969 sayılı Kanun kapsamında suç duyurusunda bulunulmuştur.

T. İmar Bankası T.A.Ş.'nin, yöneticileri, hakim ortakları ve diğer ilgililerin tedbir konulan mal varlıklarının, gayrimenkuller, araçlar, menkul kıymetler ve diğer kalemlerden teşekkül ettiği dikkate alındığında, mal varlıklarının tekabül ettikleri toplam değer in tam olarak tespiti bu aşamada mümkün olmamakla birlikte, Fon tarafından tespit edilen mevduat farkı, 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca başlatılan takip çerçevesinde, herhangi bir hak kaybına sebebiyet vermeden, 4969 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararları ile el konulan mal varlıkları üzerinden tahsil edilecektir.

10) 4389 Sayılı Bankalar Kanunu ile bankaların gözetim ve denetiminde etkinliğin artırılması amacıyla oluşturulan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu; tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamakla yükümlü olup, kendi görev ve yetkileri çerçevesinde her türlü olumsuzluğa engel olmaya çalışmaktadır.

Diğer taraftan, 26.12.2003 tarih ve 25328 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5020 sayılı "Bankalar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" ile 4389 sayılı Bankalar Kanununda yapılan değişiklikler ile Fonun anılan Kanun uyarınca yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankalar ile bankacılık işlemleri yapma ve/veya mevduat kabul etme izni kaldırılan bankalardan kaynaklanan alacaklarının tahsilinin hızlandırılması amaçlanmıştır.

Fona devrolan bankaların, devir tarihi itibariyle birikmiş ve dönem zararlarının toplamı 17,3 milyar Amerikan Doları olup, çok önemli bir kısmı hakim ortakların kendi bankalarından yasal limitlerin çok üzerinde kaynak kullanmış olmasından kaynaklanmıştır. Nitekim, hakim ortakların kendi ve diğer Fon bankaları vasıtasıyla kullandıkları toplam kaynak tutarı 11 milyar Amerikan Doları düzeyindedir. Söz konusu tutarın, Fona 4389 sayılı Bankalar Kanunu uyarınca verilen yetkiler kapsamında, gerek 6183 ve 2004 sayılı Kanunlara istinaden yasal takip yapılması gerekse protokol yapılması yoluyla hakim ortaklardan tahsil edilmesi öngörülmektedir. Fon tarafından hakim ortaklardan yapılan tahsilat tutarı 2003 Aralık sonuna göre 413 milyon Amerikan Doları olarak gerçekleşmiştir.

Bilgilerini arz ederim.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	09.02.2004
Sayı	4253

Tevfik BİLÇİN
Başkan